

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (34)

спецвипуск до

Всеукраїнського фестивалю науки

*«Наукові виміри освітнього середовища сучасних
коледжів»*

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (34)

Свідцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 18 травня 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 2(34). – 148с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2020

З М І С Т

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

МАРЦЕНЮК О.Г., РУДА Т.В.

Видавнича діяльність Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»5

П Е Д А Г О Г І К А О С О Б И С Т О С Т І У В И М І Р А Х П Е Д А Г О Г І Ч Н О Ї М А Й С Т Е Р Н О С Т І

БАРЩЕВСЬКА І.В

Особливості діагностики та педагогічного супроводу дітей із синдромом Аспергера....11

УКРАЇНЕЦЬ І. М.

Гурткова робота як складова частина науково-дослідницької роботи студентів13

НЕНЧИНСЬКА Л.В., ТУРЛЮК С.В.

А на вечорницях дівки-чарівниці. Потоковий виховний захід «Андріївські вечорниці на сучасний лад»16

МАЗУР Т.А.

Виховна година на тему: «Традиції чаювання в різних країнах світу».....22

ОМЕЛЯНЧИК Т.Г., НЕНЧИНСЬКА Л.В.,

Художнє розв'язання Остапом Вишнею одвічних проблем людини та природи, людини та пам'яті, людини та вічності буття, людини та землі, на якій вона живе29

РОМАНУХА Ю.В

Калейдоскоп виховної роботи34

О С В І Т Н І І Н Н О В А Ц І Ї : П Е Д А Г О Г І К А , П С И Х О Л О Г І Я , М Е Т О Д И К А В И К Л А Д А Н Н Я

БЕРЕЗІЙ ІННА

Сучасний вихователь-методист закладу дошкільної освіти38

ВЕГЕРУК ІРИНА

Методика формування іншомовної лексичної компетентності учнів41

ГОРЕЦЬКА ДІАНА, ГРИГОРЯН АЛІНА

Сучасні підходи до формування естетичної компетентності молодших школярів на уроках музичного мистецтва.....46

ЗАТКОВСЬКА МАРІЯ

Проблема організації естетично-творчої діяльності школярів50

ІЩУК ОКСАНА

Особливості організації діагностики потенційно обдарованих дітей55

КУПРЯШОВА ТАЇСІЯ

Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови60

ЛАУТА ЛЮДМИЛА

Засоби досягнення результативності у навчанні англійській мові63

ЛЕЛЕКА АНАСТАСІЯ

Використання різних видів наочності в процесі формування мовної компетентності учнів.....67

МАРТИНЮК ОЛЬГА

Діагностика мотиваційного компоненту навчальної діяльності молодших школярів71

МЕЛЬНИК АНАСТАСІЯ

Розвиток образного мислення школярів засобами музичного мистецтва76

ПАВЛОВА ОЛЕКСАНДРА

Психолого-педагогічні особливості взаємодії вчителів та батьків з дітьми підліткового віку81

РИЖУК ГАННА

Формування екологічної свідомості дошкільників засобами природи за В.О. Сухомлинським85

СЛИВА АННА

Використання інформаційно-комунікативних технологій для формування екологічної культури здобувачів дошкільної освіти засобами народної педагогіки89

КНИШ ОЛЬГА

Диференційований підхід у навчанні93

ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ

Комплекс вправ для формування іншомовної монологічної компетентності учнів95

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

Методика використання інтерактивної дошки «Smart Board» на уроках англійської мови100

ХОМЕНКО СВІТЛАНА

Формування мовленнєвих компетентностей дітей дошкільного віку в процесі ознайомлення з українськими прислів'ями та приказками103

МОВА, КУЛЬТУРА ТА ПЕРЕКЛАД У ДОСЛІДЖЕННЯХ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ

НЕНЧИНСЬКА ТЕТЯНА, ДУДКЕВИЧ ІВАН

Міжмовні омоніми108

ЗАБЛОЦЬКА АНЖЕЛІКА

Extension in Lexis of Modern English111

ЗАРІЧАНСЬКА ОЛЬГА, КИРИЛОВСЬКА ЛЕНА

Місце іншомовних запозичень в словниковому складі англійської мови114

МАРТИНЮК ЮЛІЯ

American English in Belles-Lettres119

МІХАЙЛОВА ДІМІТРІЙКА, ТРОФІМЧУК ЄЛІЗАВЕТА

Скорочення у сучасних англомовних ЗМІ: особливості їх використання у пресі та труднощі їх перекладу123

РЕМЕНЯК СОФІЯ, КУЛИК АНЖЕЛІКА

Варваризми в сучасній українській мові127

БАЛИК ТЕТЯНА

Providing Feedback at the English Lesson133

ДУБРОВІНА ОЛЬГА

Indian English and the Linguistic Situation in India136

ФЕЄР ВІТАЛІЯ

English as the Language of International Communication139

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

для інших, що також може бути важливим підліткового віку та ефективної взаємодії з дітьми зазначеного вікового періоду задля при певних діях у підлітковому віці.

Тому набуває гострої необхідності та легкого проходження ними кризи актуальності підвищення педагогічної підліткового віку. компетентності щодо вікових особливостей

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Башинська Т. (2004). Взаємодія вчителя й учнів у навчально-виховному процесі як педагогічна проблема. 55-56 с.
2. Кон И. С. (1989). Психология ранней юности. 192 с.
3. Зимняя И. А. (2000). Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе. 384 с.
4. Савчин М. В. (1996). Типи розуміння вчителем психології та їх прояви у педагогічній взаємодії. 70-74 с.
5. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В та ін. (2001). Вікова та педагогічна психологія. 203-204 с.

Стаття надійшла до редакції
23.05.20

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ПРИРОДИ ЗА В.О. СУХОМЛИНСЬКИМ

УДК 373.2.015.31:502\504]: 37.091.4

РИЖУК ГАННА,

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: ТАРАШЕВСЬКА О.В.,

спеціаліст вищої категорії, викладач – методист

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

«Природа є основним фактором існування людини, вона і людство невіддільні одне від одного. Немає жодного сумніву в тому, що екологічне виховання треба починати з раннього віку»

В.О. Сухомлинський

Постановка проблеми. Екологічне актуальною проблемою, оскільки саме в виховання дітей дошкільного віку є дошкільному віці закладаються основи

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

екологічної свідомості, що впливають на поведінку та діяльність дитини в природі.

Адже дошкільний вік – найважливіший етап у становленні екологічного світогляду людини, передбачає створення умов для взаємодії з природою.

Дошкільний вік характеризується підвищеною допитливістю в різних сферах, але особливий інтерес діти проявляють до природи. Тому екологічне виховання в дитячому садку займає важливе місце в розвитку пізнання навколишнього світу, виробленні гуманного ставлення до всього живого і формуванні усвідомленої поведінки у природному середовищі.

Відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти до кінця дошкільного віку у дитини має бути сформований природо-доцільний світогляд, в основі якого – усвідомлення дитиною себе як частки природи, відчуття відповідальності за те, що відбувається навколо неї та внаслідок її дій у довкіллі.

Різні аспекти проблеми екологічної освіти та екологічного виховання досліджували такі педагоги, як А.Волкова, Н.Горопаха, О. Захлебний, І. Зверев, Н. Кот, О. Кудрявцева, Н. Лисенко, В. Маршицька, З. Плохій, Н. Яришева, можливість і успішність формування початкових екологічних уявлень у дітей дошкільного віку доведено дослідженнями: Я. Коменського, Й. Песталоцці, Д. Локка, Ж. Руссо, С. Русової та інші.

Одним із шляхів вирішення проблеми формування екологічної культури є звернення до надбань педагогічної спадщини видатного українського педагога Василя Сухомлинського, до його досвіду у сфері екологічного виховання.

Мета статті - розкрити екологічну свідомість через навчання дітей у природі, удосконалити систему освітніх заходів, яка б виявляла та повноцінно розвивала діалог

дитини – дошкільника з природою, сформувала в неї бажання оволодіти новими знаннями, як в процесі виховання, так і під час самостійної творчої діяльності.

Виховання у дошкільників інтересу і любові до природи, бережливого й турботливого ставлення до рослин і тварин є одним із важливих завдань закладу дошкільної освіти. У системі виховання Василя Олександровича значна роль приділяється природі як об'єкту пізнання, сфери активної діяльності, він довів, що природа сама собою не виховує. Виховує лише активна взаємодія дитини з нею.

Під час такої активної взаємодії вирішується комплекс педагогічних завдань: активізація процесів пізнання об'єктів і явищ природи; пробуджується емоційна сфера; з'являється бажання брати участь у природоохоронній діяльності, усвідомлюючи власну значущість; збагачується практичний досвід дитини та формуються життєві компетенції.

Виклад основного матеріалу. Вивчаючи спадщину педагога з екологічного виховання, прийшли до висновку, що метою екологічного свідомості є цілеспрямоване формування у вихованців міцних екологічних знань, розуміння та органічного взаємозв'язку і єдності людини з навколишнім середовищем, як єдиної гармонії, виховання особливої відповідальності за стан навколишнього середовища. Він вважав, що самих екологічних знань, якщо вони не втілюються на практиці, недостатньо.

Василь Олександрович стверджував, що завдання вихователя полягає в тому, «щоб відкрити перед кожним вихованцем усі джерела, якими живиться могутнє почуття любові до Батьківщини. Це й природа рідного краю, і мати з батьком, і рідне село, місто» [3, 149].

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

Становлення екологічної свідомості - складний і тривалий процес. Оскільки екологічна свідомість є психологічним явищем, яке, маючи відповідне спрямування, проходить крізь розум і волю дитини й опосередковується ними, вона відбиває ставлення дитини до свого буття, до природного середовища, до знань про нього. Вважаємо, що екологічна свідомість як компонент інтелектуальної діяльності, визначає зміст поведінки особистості, і тому так важливо починати формувати її з дошкільного віку. І найкращим помічником у цьому стає сама природа.

У виховній системі Василя Сухомлинського, яка базується на ідеї «гармонії педагогічних впливів», можна визначити «точки опори». Це - Природа, Праця, Співпереживання, Творчість, Слово, Краса. У творах видатного педагога природа визначається як провідний фактор виховання. Він писав: «Багаторічний досвід навчально-виховної роботи переконує, що природа не тільки об'єкт пізнання, не тільки сфера активної діяльності наших вихованців, а й частина їх буття, взаємовідносин, всього ладу їх життя». На мою думку, природа сама собою не виховує. Дитина стає розумною, моральною, прекрасною, доброю і непримиримою до зла за умови активної взаємодії з природою.

Впровадивши ідей екологічного виховання В.О.Сухомлинського у практику дошкільної освіти ми сформували такі форми роботи з дітьми із формування екологічної свідомості:

1. Екологічні заняття
2. Екологічні екскурсії
3. Уроки доброти
4. Проблемні ситуації
5. Екологічні свята
6. Дидактичні ігри екологічного змісту
7. Екологічні казки
8. Екологічна стежина

9. Спостереження

10. Пошуково-дослідницька робота

Під час практики у дошкільному навчальному закладі №7 «Віночок» м. Калинівки ми спостерігали за дітьми і дійшли висновку, що розпочинати роботу над формуванням екологічної свідомості потрібно з дітьми молодшого дошкільного віку. Спостереження за об'єктами природи, ми звертали увагу малят на їх привабливість (метелик, птахи, котик), яскравість (листя, захід сонця). Молодші дошкільники дуже чутливі до краси, тому краще їх навчати так, як радив видатний педагог, висловлювати свої почуття через малюнки.

З дітьми середньої групи ефективним виявилось милування в природному довіллі гарним, чарівним, казковим, під час милувань звертати увагу на щось незвичне в природі. Також дітям після спостережень в природі давали альбоми і олівці, щоб вони замальовували побачене, а потім давали назви малюнкам, складали твори - мініатюри. Ми спонукали дітей досліджувати, заохочували доглядати за мешканцями куточка природи, квітника, виховуючи у дітей екологічну свідомість. Як казав педагог, що ...добрі почуття своїм корінням сяють у дитинство, а людяність, доброта, лагідність, доброзичливість народжуються в праці, турботах, хвилюваннях про красу навколишнього світу... якщо добрі почуття не виховані у дитини, то їх ніколи не виховаєш...

Старших дошкільників потрібно вчити захоплюватися красою природи в різні пори року, радо спілкуватися, милуватися нею, дбати про збереження та орієнтуватися в причинах забруднення оточуючого середовища. Як одну з форм спілкування дітей з природою, доцільно використовувати екологічну казку. Під час складання екологічних казок намагатись навчити дітей висловлювати в словах свої думки, переконання, розуміти стан довкілля і

виявляти особисте до нього ставлення. У роботі зі старшими дошкільниками обов'язковим є залучення дітей до практичної діяльності, надання конкретної допомоги середовищу, рослинам, тваринам як на території дошкільного закладу, так і в найближчому природному довкіллі.

Потрібно вчити дітей відчувати, що виявлення турботи потребує значних зусиль, терплячості і знань. Отримавши незначні результати, хвалили своїх вихованців, раділи разом, милувалися довкіллям, приємними змінами, що відбулися. Переживання загального позитивного настрою дає впевненість дітям у своїх силах, підтримує бажання бути готовим допомагати, не нашкодити довкіллю. Проблема формування екологічної свідомості розглядається в ширшому розумінні: не тільки як проблема навколишнього середовища і захист його від забруднення, а як екологія особистості, екологія душі, екологія культури. Тому можливо поєднувати завдання екологічного виховання із завданнями з інших розділів програми під час інтегрованих, комбінованих занять.

Тому велику роль у формуванні екологічної свідомості має практична дослідницька діяльність в природних умовах. Екологічна освіта, ми вважаємо, має починатися з об'єктів найближчого оточення, з якими дитина зустрічається у повсякденному житті. Процес навчання буде малоефективним без емоційного сприйняття дерев, птахів, світанків, квітів. Вирішити ці завдання в процесі дослідження допомагає екологічний проект. Він може бути короткотривалим або довготривалим, залежно від масштабу завдань, віку та можливостей дітей. Під час роботи з проектом діти спостерігають, досліджують, малюють, ліплять, граються, слухають музику, знайомляться з літературними творами, складають свої казки та оповідання.

На дітей дошкільного віку справляють виховний вплив читання казок та дитячих оповідань В. Сухомлинського. Вони мають навчальне, пізнавальне, виховне значення, допомагають засвоїти систему знань про природу, про існуючий в ній зв'язки і залежності. Розуміючи їх значення, ми виготовили оригінальну наочність – посібник до оповідань В.О. Сухомлинського. Метою створення даного посібника було ознайомлення дітей з творами педагога, уточнити уявлення про моральні поняття – чуйність, уважність, ввічливість.

Педагог наголошував: «Найголовніше – це те, щоб у казці була глибока думка» [3, С. 510]. Він помітив, впливовість казки, що виражає думку, стає особливо очевидною, коли йдеться про малюків з «ослабленими, уповільненими процесами мислення й дуже слабкою пам'яттю. Вони були б нещасними, знедоленими, вони втратили б віру в свої розумові сили, й стали б недоучками, людьми з убогими, обмеженими інтересами..., якби не казка. ...Коли я сідаю з дітьми під столітнім дубом, коли над нами спалахують у небі перші зірки, а ми, притулившись один до одного, сидимо на високій степовій могилі й слухаємо музику степу, – саме в очах отих недостатньо розвинених діток я бачу перші вогники інтелектуального інтересу. Вони чекають казку» [3, С. 510].

Василь Олександрович неодноразово наголошував, що через казку легше донести до дитини думку, здивувати, викликати бажання виразити себе, свої почуття й думки словом. Казка – це думка, втілена в художнє слово. Вона запалює вогник дитячої творчості. Під її впливом дитина починає бачити навколо себе незвичайні взаємозв'язки між предметами і явищами, досягаючи єдності образів. Водночас дитина переживає хвилюючу радість, яка породжує бажання поділитися своєю думкою з товаришами. В колективі виникають

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ: ПЕДАГОГІКА, ПСИХОЛОГІЯ, МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ

найтонші духовні стосунки між дітьми, коли своїм емоційним, напруженим життям живе думка кожної дитини.

«Природа стає виховним могутнім фактором лише тоді, коли маленька людина після трьох - чотирьох років навчання... з подивом приходить до думки: світ навколо мене став багатшим, красивішим і ця зміна світу – моя праця, це я...» (Сухомлинський В.О.)

Висновок: Природа – величезної ваги виховний фактор, що накладає свій відбиток на весь характер педагогічного процесу, – визначає В. О. Сухомлинський, як світ, в якому дитина народжується, пізнає навколишню дійсність і саму себе, полегшує виховну роботу і водночас ускладнює її, бо робить її багатшою, багатограннішою [2, 127].

Вивчення творчої спадщини педагога показало, що тільки в результаті постійного спілкування з природою, яке спрямоване на збереження, відтворення та охорону її: водойм, повітря, лісів, можна сформувати особистість з високим ступенем екологічної свідомості. Це й визначає відповідність педагогічних ідей у сфері дошкільної освіти потребам сучасності.

Отже, використання спадщини В.О. Сухомлинського у формуванні екологічної свідомості дітей дошкільного віку сприяє вихованню підростаючого покоління у гармонійному співіснуванні з природою. Кожна дитина зрозуміла, що природа і людина взаємопов'язані, і все, що завдає шкоди природі – завдає шкоди і людині.

Початкові екологічні знання стають регуляторами поведінки дітей у природі. Вони навчають дітей охарактеризувати свої вчинки та дбати про природу.

Тому за допомогою природи до всього можна доторкнутися, багато побачити та зрозуміти, почути чарівну музику природи. Також педагогічно вірно організоване спостереження на лоні природи допоможе дитині розширити її пізнання. У наш час творча спадщина Василя Сухомлинського відіграє велику роль у допомозі педагогу в роботі з дітьми. Та діти, яких так навчати, коли виростуть, будуть любити і оберігати природу.

«Краса природи, – говорив педагог, відіграє велику роль у вихованні духовного благородства. Вона виховує в душі дитини здатність відчувати, сприймати тонкощі, відтінки речей, явищ, порухи серця» [2, 43-44]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. школа, 1978. – 229 с.
2. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: В 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. школа, 1976 – 1977. – Т.4. – С. 43–127.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: у 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т. 2. – 149 с.
4. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. – К.: Рад. школа, 1976 – 1977. – Т.1. – 24 с.
5. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю / В. О. Сухомлинський. –К.: Рад. школа, 19– С. 3–117
6. Сухомлинський В.О. Народження громадянина / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: у 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т. 3. –283 с.